

Gekken en dwazen.....: Inscripties in molen De Hoop

Het gezegde “Gekken en dwazen schrijven hun namen op deuren en glazen” geldt ook voor molen De Hoop in Den Oever. In de molen zijn verschillende inscripties te zien uit vroeger tijden. Dat graffiti niet alleen van deze tijd is blijkt wel uit een aantal merktekens die in de molen zijn aangebracht.

1675

Zoals bekend treffen we op een van de legeringsbalken van de kapzolder het jaartal 1675 aan. Werd eerder aangenomen dat dit het bouwjaar is geweest van de molen, dan is het momenteel aannemelijker dat dit een verwijzing is naar de tweede Allerheiligenvloed die in dat jaar plaatsvond. Op oude zeekaarten van 1623 en 1641 komt er namelijk al een molen voor in Den Oever.

Meijert Lont

Op de stijl van de toegangsdeur treffen we nog 3 ingekerfde inscripties aan. Het betreft een gotische letter M, de letters JB Jz. De letter M is prachtig met sierlijke halen ingekerfd. Dit zal ongetwijfeld een initiaal zijn van iemand die op de molen heeft gewerkt. Wie dat geweest moet zijn, wisten we eerst niet. Totdat op een veldkruis op de begane grond tegenover de maalkoppel vage verfstrepen werden gevonden. Eerst werd gedacht dat een molenaar daar zijn verfkwaats had uitgestreken. Maar toen we wat beter keken bleek dezelfde letter M, die ook bij de deurpost gevonden was, daar ook

herkenbaar. Uiteindelijk konden we de naam “Meijert Lont” ontcijferen, een duidelijke Wieringer naam dus. In een poging om te achterhalen wie dat was, stuitten we op een hele rits Meijert Lont, die in allerlei oude archieven voorkomen. Het is dus moeilijk aan te geven wie hij was en wanneer hij geleefd heeft.

Jacobus Bakker Janszoon

De letters JB Jz bleken makkelijker terug te herleiden naar een specifiek persoon. Het gaat hier om Jacobus Bakker Janszoon. Hij was de molenaar van molen De Hoop van tot. Van hem is zelfs nog een foto beschikbaar! In Op De Hoogte nr. Uit 2004 wordt hij al genoemd als molenaar. Op basis van het overzicht in dat blad zijn we nog wat verder in zijn familiestamboom gedoken. Jacobus Bakker is de enige met deze

initialen. Leuk was ook dat uit de stamboom bleek dat molen De Hoop eigenlijk tot ver in de 20^e eeuw familiebezit is geweest totdat aannemer Jan Klein de molen opkocht.

De initialen JB komen op twee andere plaatsen voor in de molen. Op de achtkantstijl naast de zijdeur heeft Jacobus met een kwast verf zijn letters neergezet en op een andere stijl achter het linker koppel maalstenen heeft hij zijn initialen ook ingekerfd.

Passingsmerken

Op de tussenzolder zijn naast het jaartal 1675 nog meer merktekens te vinden. Bij een inspectie van de molen door een bouwkundige in januari 2018 werden we gewezen op een aantal tekens op de legeringsbalken en schoren. Volgens de inspecteur leken deze op de zogenaamde “vlotmerken”. Dit zijn tekens die op boomstammen, die bijvoorbeeld in Duitsland gekapt zijn en samengebonden tot vlotten dan via de rivieren naar Nederland worden getransporteerd. Op die boomstammen werden tekens gekerfd van de handelaar, de toekomstige eigenaar en maatgegevens zoals de lengte. Bij nadere bestudering en vergelijking met andere vlotmerken bleek al snel dat het geen vlotmerk betrof maar het passingsmerken waren. Op zowel de achtkantstijlen als de schoren (in molentaal korbelen genoemd) stonden de corresponderende Romeinse cijfers I t/m VIII. Zo wisten de molenbouwers welke houtverbindingen bij elkaar hoorden, wat handig was bij het in elkaar zetten van het geraamte van de molen. Deze passingsmerken zijn wat grillig ingekerast en ogen authentiek. Heel anders zijn de passingsmerken in de kap die bij de herbouw in 1993-1997 op de balken van het boventafelement zijn aangebracht. Deze zijn kaarsrecht, even groot en met gelijke tussenruimte aangebracht.

Centeerlijnen

Heel moeilijk te zien zijn een aantal centeerlijnen op het midden van de legeringsbalken zijn aangebracht als hulplijn om de balk goed te kunnen uitlijnen in het geraamte van de molenromp. Daarnaast zijn er aan de uiteinden van die balken ook krassen te zien, die de vorm van de lip van de houtverbinding aangeeft.

Resumerend

Molen De Hoop is niet alleen een prachtig houten bouwwerk uit ongeveer 1654, maar herbergt ook een aantal boeiend inscripties met letters en cijfers waar mooie verhalen aan vast zitten. Ze zijn de moeite waard om eens van dichtbij te bekijken.

